	KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO	
	GLACELF CHP SUPRA	
	Wersja : 2.02	Strona: 1/7 z dnia: 2005-11-16
	zastępuje wersję z dnia: 2005-05-03	

Etykieta produktu
Oznakowanie (UE):
Symbole

Wymagane

Xn Produkt szkodliwy

Zawiera:
Zwroty R:
Zwroty S:

Monoetyleno glikol
R- 22 Działa szkodliwie po połknięciu.
S2 Chronić przed dziećmi.
S36/37 Nosić odpowiednią odzież ochronną i odpowiednie rękawice ochronne.
S46 W razie połknięcia niezwłocznie zasięgnij porady lekarza - pokaż opakowanie lub etykietę.

Oznakowanie transportowe:

Nie stosowane

1. Identyfikacja substancji/preparatu i przedsiębiorstwa

Identyfikacja substancji/preparatu:

Nazwa handlowa: GLACELF CHP SUPRA

Zastosowanie: Płyn chłodzący

Identyfikacja przedsiębiorstwa:

Producent: TOTAL LUBRIFIANTS
Le Diamant B
16, rue de la Republique
92922 Paris La Defense- France
tel: + 33(0)1 41 35 40 00

Dostawca: Total Polska Sp. z o.o.
Al. Jana Pawła II 80
00-175 Warszawa

Wydział udzielający informacji: Dział techniczny tel.(0-22) 435 13 63

Telefony w nagłych przypadkach: (22) 619 08 97, (22) 619 66 54 – Biuro Informacji Toksykologicznej, Warszawa

2. Skład/informacja o składnikach

Charakterystyka chemiczna: produkt na bazie glikolu etylenowego

Substancje stwarzające zagrożenie	Nr EC	Nr CAS	Zawartość	Symbole	Zwroty R
Monoetyleno glikol	203-473-3	107-21-1	<95 %	Xn	R-22
Sól sodowa kwasu 3,5,5 trimetyloheksyloowego	220-169-6	2650-30-8	<5 %	Xn, Xi	R-22, 36

Objaśnienia zwrotów R podano w p.16

3. Identyfikacja zagrożeń

Ujemne skutki zdrowotne: Przypadkowe spożycie może być niebezpieczne dla centralnego układu nerwowego. Produkt zawiera dopuszczony do stosowania środek gorzki, przeciwdziałający ryzyku przypadkowego spożycia.

Wpływ na środowisko: Nie odprowadzać produktu do środowiska naturalnego.

Zagrożenia fizyczne i chemiczne: Przy przegrzaniu produkt może tworzyć palne pary, które mogą tworzyć wybuchowe mieszanki gazowe.

Klasyfikacja produktu: Szkodliwy: Xn.
Szkodliwy przy spożyciu.

4. Pierwsza pomoc

W PRZYPADKU POWAŻNYCH OBJAWÓW, WEZWAĆ LEKARZA LUB POGOTOWIE RATUNKOWE

DROGI NARAŻENIA SIĘ:
WDYCHANIE

Wdychanie dużych stężeń par, dymów lub mgły może prowadzić do

	KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO	
	GLACELF CHP SUPRA	
	Wersja : 2.02	Strona: 2/7 z dnia: 2005-11-16
	zastępuje wersję z dnia: 2005-05-03	

KONTAKT ZE SKÓRĄ	lekkiego podrażnienia gardła. Wynieść poszkodowanego na świeże powietrze, okryć i pozwolić odpocząć.
KONTAKT Z OCZAMI	Zdjąć zabrudzone ubranie. Powierzchnie zabrudzone zmyć niezwłocznie dużą ilością wody z mydłem.
SPOŻYCIE	Dokładnie płukać dużą ilością czystej, bieżącej wody przez co najmniej 15 minut.
	Możliwość wymiotów i biegunki. Nie wywoływać wymiotów aby uniknąć ryzyka przedostania się do dróg oddechowych. Nie podawać nic do picia.
	Niektóre objawy spożycia są zależne od dawki tj. nietypowe zachowanie, utrata świadomości, konwulsje, paraliż oddechowy, odma płucna, jak również uszkodzenie nerek i wątroby, co może prowadzić do zgonu. Szybka pomoc nakierowana na zatrucie glikolem etylenowym, gdy potrzeba hemodializa, mogą zredukować skutki toksyczne. Dożylnie podawanie alkoholu etylowego w roztworze wodorowęglanu sodu jest dopuszczalnym środkiem antytoksycznym. Przeplukać usta.
ZACHŁYŚNIĘCIE SIĘ	Jeśli zachodzi podejrzenie przedostania się produktu do płuc (np. przy wymiotach), natychmiast zawieźć poszkodowanego do szpitala.

5. Postępowanie w przypadku pożaru

TEMPERATURA ZAPŁONU	Patrz p.9.
ODPOWIEDNIE ŚRODKI GAŚNICZE	Ditlenek węgla, piana, proszek gaśniczy.
NIEODPOWIEDNIE ŚRODKI	Nie używać strumieni wody, mogą sprzyjać rozprzestrzenianiu się pożaru.
SZCZEGÓLNE ZAGROŻENIA:	Zapobiegać rozkładowi glikolu etylenowego do aldehydu octowego, co ma miejsce w temperaturze 500-600°C. Pary mogą tworzyć wybuchowe mieszaniny z powietrzem.
SPECJALNE WYPOSAŻENIE OCHRONNE DLA STRAŻAKÓW:	W zamkniętych pomieszczeniach o dużym stężeniu dymów i gazów nosić aparat izolujący drogi oddechowe.
INNE:	Nie spalone pozostałości i zanieczyszczona woda użyta do gaszenia pożaru powinny być utylizowane zgodnie z lokalnymi przepisami.

6. Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

Patrz również p.8 i 13	
OCHRONA OSOBISTA:	Gdy istnieje ryzyko narażenia należy nosić odpowiednią odzież ochronną, rękawice, gogle i buty. Zawsze gdy istnieje możliwość kontaktu należy nosić odzież ochronną, zabezpieczającą przed ciekłym produktem, należy ją często prać i zmieniać. Zaplamiona odzież zdejmować natychmiast, prać na sucho. Zapewnić dobrą wentylację. Unikać wdychania par.
POSTĘPOWANIE PRZY ROZLANIU/PRZECIEKU -DO GLEBY	Powierzchnie z rozlanym produktem mogą być śliskie. Nie dopuszczać do przedostania się go gruntu, cieków wodnych i oczyszczalni. Odzyskiwać metodami fizycznymi. Przy większym rozlaniu, jeśli sytuacji nie można szybko opanować, powiadomić odpowiednie władze.
- DO WODY	Jeśli środki te przedostaną się do strumieni lub ścieków, poinformować władze.

7. Postępowanie z produktem i jego magazynowanie

POSTĘPOWANIE Zabezpieczenie techniczne/środki ostrożności	Przy powstawaniu par/aerozoli/produktów rozkładu zapewnić odpowiednią wentylację. Przechowywać z dala od materiałów palnych
---	---

	KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO	
	GLACELF CHP SUPRA	
	Wersja : 2.02	Strona: 3/7 z dnia: 2005-11-16
	zastępuje wersję z dnia: 2005-05-03	

Zalecenia z zakresu bezpieczeństwa	<p>oraz żywności i napojów.</p> <p>Puste opakowania mogą zawierać palne lub wybuchowe opary. Istnieje zagrożenie pożarowe ze strony szmat, papieru lub innych środków stosowanych do usuwania rozlania, które są nasączone produktem. Unikać gromadzenia ich i bezpiecznie utylizować. Zapobiegać gromadzeniu się elektryczności statycznej przez stosowanie uziemień. Maszyny lub urządzenia należy ustawiać tak, aby unikać ryzyka rozlania produktu lub ochłapania gorących części lub połączeń elektrycznych.</p> <p>Unikać kontaktu z mocnymi utleniaczami.</p>
MAGAZYNOWANIE Zabezpieczenie techniczne/warunki magazynowania	<p>Stosować wszystkie dostępne środki zapobiegające zanieczyszczeniu wody i gruntu.</p> <p>Produkt należy przechowywać szczelnie zamknięty, w temperaturze pokojowej, zabezpieczony przed wodą i wilgocią, z dala od wszelkich źródeł zapłonu.</p> <p>Podczas stosowania opakowania przechowywać zamknięte.</p> <p>Nie wystawiać na działanie żywiołów</p> <p>Unikać kontaktu z utleniaczami.</p> <p>Nie stosować opakowań aluminiowych.</p>
Materiały opakowań	<p>Zalecane:</p> <p>Stosować jedynie opakowania, złącza, rury odporne na glikol i wodę, itp.</p> <p>Przechowywać w oryginalnym opakowaniu w innym przypadku przenieść wszystkie zalecenia na etykietę nowego opakowania.</p>

8. Kontrola narażenia i środki ochrony indywidualnej

<p>Wskazówki dodatkowe odnośnie wymogów stawianych urządzeniom technicznym:</p> <p>Wypożyczenie ochronne:</p> <p>Graniczne dawki w miejscu pracy:</p>	<p>Produkt stosować w dobrze wentylowanych pomieszczeniach.</p> <p>Przy pracy w przestrzeniach zamkniętych (zbiorniki) upewnić się, że środowisko nie jest duszące i/lub nosić zalecane wyposażenie.</p> <p>Gogle, rękawice</p> <p>W Polsce dla glikolu etylenowego:</p> <p>NDS: 15 mg/m³</p> <p>NDSCh: 50 mg/m³</p> <p>We Francji:</p> <p>NDSCh (VLE 15 min): 125 mg/m³</p> <p>Graniczne dawki ekspozycji według dyrektywy 2000/39/CE</p> <p>dawka przez 8h: 52 mg/m³ (20 ppm)</p> <p>dawka przez 15 min: 104 mg/m³ (40 ppm)</p>
Ochrona dróg oddechowych:	<p>Jeżeli istnieje ryzyko że zostanie przekroczona graniczna dopuszczalna dawka, w pomieszczeniach wentylowanych należy stosować dopuszczony do stosowania sprzęt do ochrony dróg oddechowych. W pomieszczeniach zamkniętych należy stosować pełne maski filtrujące.</p> <p>Wkład filtracyjny gazowy (gazy organiczne, filtr A).</p> <p>Kombinowany wkład filtracyjny gazowy (gazy organiczne, pył, filtr A/P2)</p>
Ochrona rąk:	<p>Rękawice odporne na glikol.</p> <p>Przed każdym włożeniem rękawic kontrolować ich stan.</p> <p>Odpowiednie materiały na rękawice (czas przenikania >8h) to:</p> <p>Polichloropren: grubość 0,5 mm.</p> <p>Kauczuk nitrylowy/lateks- grubość 0,35mm.</p> <p>Kauczuk fluorowy (Viton) – grubość 0,4 mm.</p> <p>Kauczuk butylowy- grubość 0,5 mm.</p> <p>Polichlorek winylu- grubość 0,5 mm.</p> <p>Rękawice z kauczuku naturalnego lub lateksu nie są odpowiednie.</p> <p>Wszystkie dane podano dla 22°C i długiego czasu kontaktu.</p>

	KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO	
	GLACELF CHP SUPRA	
	Wersja : 2.02	Strona: 4/7 z dnia: 2005-11-16
	zastępuje wersję z dnia: 2005-05-03	

Ochrona oczu:	Dla produktu opisanego w karcie w chwili obecnej brak jest dostępnych danych. Okulary o szczelnej obudowie lub osłona na twarz, w przypadku ryzyka ochlapania.
Ochrona ciała:	Czasy permeacji nie zostały określone w badaniach ale poprzez analogię. Charakterystyki rękawic określono w warunkach występujących w praktyce(tj. wielokrotne użycie, mechaniczne obciążenia, temperatura, wytrzymałość i czas ekspozycji). Gdy zachodzi potrzeba nosić maskę ochronną, odporną na węglowodory odzież, buty robocze (przy manipulowaniu beczkami). Nie nosić pierścionków, zegarka oraz innych przedmiotów, które mogą zatrzymywać produkt i stwarzać zagrożenia chorób skóry.
Higiena przemysłowa:	Czas przenikania dla tego samego typu rękawic od różnych producentów może być bardzo różny – nawet dla bardzo podobnych grubości. Dlatego czas przenikania należy ustalać każdorazowo dla poszczególnych producentów. Przed wybraniem odpowiednich rękawic zaleca się aby użytkownik przetestował dane rękawice. Odzież zanieczyszczoną natychmiast zdjąć, przed ponownym założeniem uprać. Po każdym kontakcie, przed przerwą i końcem pracy myć dokładnie skórę, produkt jest łatwo dokładnie usunąć myjąc się wodą z mydłem. Nie używać środków ciernych, rozpuszczalników lub benzyny. Do wycierania rąk nie stosować szmat zabrudzonych produktem. Nie wkładać zabrudzonych szmat do kieszeni ubrań roboczych. Nie jeść, nie pić, nie palić papierosów w miejscu pracy.

9. Właściwości fizykochemiczne

Postać:	Ciecz
Barwa:	żółta, fluorescencyjna
Zapach:	Nieznaczny
pH:	ok. 8,4 (20°C) , koncentrat
Temperatury zmiany stanu skupienia	>100 °C (ASTM D 93)
Temperatura zapłonu	> 398 °C (ASTM E 659) (glikol etylenowy)
Temperatura autozapłonu:	Wartość ta może ulec znacznemu obniżeniu przy kontakcie z materiałami, które mogą działać katalizująco. Wartości autozapłonu są podane bez gwarancji. W rzeczywistości wartości te zależą w znacznym stopniu od źródła informacji.
Gęstość w temp. 15 °C:	1100-1130 kg/m ³
Rozpuszczalność:	
w wodzie:	Rozpuszczalny w każdej proporcji
w rozpuszczalnikach:	Rozpuszczalny

10. Stabilność i reaktywność

Stabilność:	Produkt jest stabilny w typowych warunkach magazynowania i stosowania
Substancje, których należy unikać:	Unikać kontaktu z mocnymi kwasami z silnymi utleniaczami
Warunki, których należy unikać:	Gorąco (temperatury powyżej temperatury zapłonu), iskry, punkty zapłonu, płomienie, elektryczność statyczna
Niebezpieczne produkty rozkładu:	W temperaturach 500-600°C powstać aldehyd octowy Niekompletne spalanie i piroliza prowadzą do powstawania potencjalnie toksycznych gazów takich jak CO, CO ₂ , tlenki azotu i niebezpieczne związki organiczne.

11. Informacje toksykologiczne

	KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO	
	GLACELF CHP SUPRA	
	Wersja : 2.02	Strona: 5/7 z dnia: 2005-11-16
	zastępuje wersję z dnia: 2005-05-03	

Toksyczność ostra/skutki miejscowe

- Wdychanie:

Produkt nie jest lotny w temperaturze pokojowej.
Brak zagrożenia przy normalnych warunkach stosowania.
Wdychanie wyższych stężeń par i aerozoli może powodować podrażnienie górnych dróg oddechowych.
Wysokie stężenia mogą powodować bóle głowy, zawroty głowy, mdłości, zmiany zachowania się, uczucie słabości, senność i utratę przytomności.

- Kontakt ze skórą:

Test skórny: LD 50 (królik) : 19530 mg/kg
Możliwa jest penetracja przez skórę.
Brak zagrożenia przy normalnych warunkach stosowania.
Jednak należy unikać przedłużającego się kontaktu , w szczególności osoby z intensywną deramtozą.

-Kontakt z oczami

Nie jest klasyfikowany jako drażniący, może powodować uczucie pieczenia i okresowe zaczerwienienie.

- Spożycie:

Może spowodować zapalenie spojówek.
LD 50 (szczury) : 5840 mg/kg
Z powodu toksyczności glikolu etylenowego podstawowym zagrożeniem jest spożycie.
Ostre zatrucie jest szczególnie niebezpieczne dla dzieci.
Na skutek spożycia następują zaburzenia żołądkowe (nudności, wymioty, ból żołądka), następnie wskutek utraty koordynacji mięśni, konwulsje, bóle głowy i zaburzenia mowy i poważne zaburzenia układu nerwowego.
W rezultacie może dojść do stanu stuporu i śpiączki, którym mogą towarzyszyć konwulsje.
Wysoki metabolizm kwasowy (kwas szczawiowy) prowadzi do uszkodzenia nerek.
Zatrucie może prowadzić do śpiączki , która wraz z metaboliczną kwasicą może zagrażać życiu. Dla ludzi najniższa doustna dawka śmiertelna wynosi 100 ml. Ale są również znane przypadki przeżycia przy intoksytacji powyżej 1 l glikolu etylenowego. (źródło: BIA-Gestis data base, Germany).

TOKSYCZNOŚĆ CHRONICZNA
LUB DŁUGOTERMINOWA
UCZULENIE

Zgodnie z naszą wiedzą produkt nie pogłębia stanów uczuleń.

12. Informacje ekologiczne

Ekotoksyczność:

Ostra toksyczność: LC 50 (Pstrąg błękitny/96h): 18-46 g/l
Ostra toksyczność: EC50 (24 h – Daphnia magna) : 46-51 g/l
Ostra toksyczność: EC50 Alga (Selestranum capricornutum): 10g/l
Uważa się, że produkt stwarza nieznaczne zagrożenie dla organizmów wodnych., brak danych dla produktu zużytego.

Ruchliwość:

- Powietrze:
- Gleba:
- Woda:

Małe straty wskutek odparowania.
Wnioskując z właściwości fizycznych i chemicznych produkt jest generalnie ruchliwy w glebie.
Produkt rozpuszcza się w każdej proporcji.

Trwałość i degradacja:

Podstawowe składniki produktu degradują się w środowisku.

13. Postępowanie z odpadami

Produkt zużyty:

Utylizować w bezpieczny sposób, zgodnie z lokalnymi/krajowymi przepisami. Zbiórka powinna być wykonywana przez upoważnioną

	KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO	
	GLACELF CHP SUPRA	
	Wersja : 2.02	Strona: 6/7 z dnia: 2005-11-16
	zastępuje wersję z dnia: 2005-05-03	

Opakowania: firmę a regeneracja lub spalanie należy wykonywać w dopuszczonej do tego celu instalacji. W Polsce: Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 o odpadach, Dz. U. Nr 62, poz. 628.

Kod odpadu WE: Postępować zgodnie z lokalnymi przepisami. Ustawa z dn. 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. Nr 63 poz. 638). Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz.U. Nr 173, poz. 1679 z późniejszymi zmianami). 16-01-14, Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 27 września 2001 w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz.1206). Kod odpadu jest zależny od składu produktu w momencie utylizacji. Wymieniony wyżej kod odpadu jest tylko rekomendacją. Wytwórca odpadu jest odpowiedzialny za jego właściwą klasyfikację. Kod odpadu powinien być uzgadniany z firmą utylizującą.

14. Informacje o transporcie

Numer UN:	brak
Drogowy (ADR)/Kolejowy(RID)/Rzeczny (ADNR):	brak ograniczeń
Morski (IMO-IMDG):	brak ograniczeń
Powietrzny (ICAO/IATA):	brak ograniczeń

15. Informacje dotyczące przepisów prawnych

Symbole

Xn Produkt szkodliwy

Zawiera: Monoetylenowy glikol
Zwroty R: R- 22 Działa szkodliwie po połknięciu.
Zwroty S: S2 Chronić przed dziećmi.
S36/37 Nosić odpowiednią odzież ochronną i odpowiednie rękawice ochronne.
S46 W razie połknięcia niezwłocznie zasięgnij porady lekarza - pokaż opakowanie lub etykietę.

Przepisy Wspólnoty Europejskiej: Karta ta spełnia wymagania podane w dyrektywie: 1999/45/EC modyfikowanej dyrektywą 2001/60/EC oraz dyrektywie: 67/548/EC modyfikowanej dyrektywą 2001/59/EC.

Przepisy krajowe: Karta ta spełnia normy podane w dyrektywach: 91/155, 93/112/EEC i 2001/58/EC i zawiera dane wymagane przez artykuł 14 dyrektywy 1999/45/EC. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 września 2005 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem, D. U. 05. Nr 201, poz. 1674; Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 grudnia 2004 zmieniające rozporządzenie w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego, Dz. U. Nr 2 (2005), poz. 8;

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń substancji szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, Dz. U. Nr 217, poz. 1883.

Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 roku o substancjach i preparatach chemicznych (Dz.U.01.11.84, z późniejszymi zmianami).

	KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO	
	GLACELF CHP SUPRA	
	Wersja : 2.02	Strona: 7/7 z dnia: 2005-11-16
	zastępuje wersję z dnia: 2005-05-03	

16. Inne informacje:

Znaczenie zwrotów
z p.2

R- 22 Działa szkodliwie po połknięciu.
R-36: Działa drażniąco na oczy.

Niniejsza karta charakterystyki produktu stanowi uzupełnienie karty danych technicznych, ale w żaden sposób jej nie zastępuje. Informacje zawarte w niniejszym opracowaniu udzielane są w dobrej wierze. Użytkownik zobowiązany jest pamiętać o ryzyku związanym z zastosowaniem produktu niezgodnie z przeznaczeniem.

Niniejsza karta nie zwalnia użytkownika z konieczności zasięgnięcia informacji i zastosowania wszelkich przepisów i uregulowań prawnych dotyczących jego działalności. Użytkownik bierze na siebie całkowitą odpowiedzialność za działania podjęte w celu zapewnienia bezpieczeństwa pracy z produktem.

Powyższe informacje udzielone zostają użytkownikowi w celu pomocy w realizacji zobowiązań nakładanych na niego przez przepisy i uregulowania prawne.

Wszystkie dane opierają się na aktualnym stanie naszej wiedzy.

Data polskiego wydania: 15 grudnia 2003 r.

Aktualizacja: sierpień 2004

Aktualizacja: wrzesień 2005

Aktualizacja: grudzień 2005

hal